

Raisio
KAUPUNKI

**YKN:n kokouskuulumiset Jyväskylästä
16. – 17.4.2015**

E-kirjasto kaikille (Kymenlaakso)

- Amk-opiskelijoiden tekemä selvitys e-aineistojen näkyvyydestä
- Neljä asiakasryhmää; matkailijat, seniorit, vieraskieliset työkäiset aikuiset, opiskelijat
- Eri tyyppiset palvelut/pisteet eri ryhmille: matkailijoille palvelut kirjaston ulkopuolella, palveluiksi sisältöihin liittyvät asiat (karttahaut, kuvahaut, asiakkaan sijainnin tunnistamisen mukaan)

E-kirjasto kaikille (Kymenlaakso) 2.

Ehdotuksia mm.:

- Opiskelijoille ei paikkasidonnaisia palveluita, vaan tiedotusta jne.
- Maahanmuuttaja-aikuisille kuvallinen käyttöliittymä. Ohjeet yksiselitteisessä, selkeässä muodossa, ei pitkiä tekstejä.
- Mainostuksen lisääminen (kirjan-merkit, lainauskuitit, mainostaulut).
- **E-aineistojen tunnettuus surkea!**

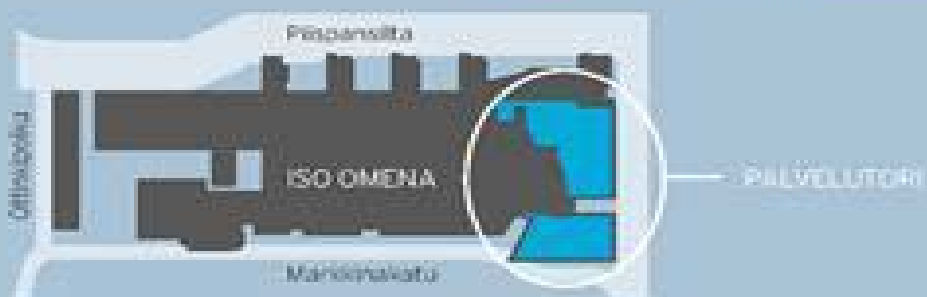
Espoon Matinkylän palvelutori - uusi tapa palvella

- Ison Omenan kirjasto ahdas, metro 2016 → kauppakeskuksen laajennus 2015, uusi palvelukonsepti
- Palvelut: kirjasto, nuoriso-palvelut, neuvola, terveysasema, Yhteispalvelu, taidelainaamo, mielenterveys- ja päihdepalvelut, KEELA, HUSLab, HUSKuvantaminen

Matinkylän palvelutori – uusi tapa palvella 2.

- Painopisteenä terveys ja hyvinvointi
- Tiivis yhteistyö kumppanien kanssa, yhteinen asiakas
- Kirjastopalveluissa avainsanoina nuoriso, menevä kokoelma, tekniikka, Stage & Paja), WAU-kokemus
- Pajatoiminnalle Espoon innovaatiopalkinto (älyompelukoneet, 3D, koodaus, ”askartelu”)

Tiedolla johtaminen –tilastot johtamisen työvälineenä

- Kirjastoista paljon tilastodataa, ei yhteistä ”kojelautaa”
- Yritys kokonaisesitykseen 2015 (Jaani Lahtisen tutkimus, Hankerekisterin visualisointi, OKM:n kirjastotilastojen visuaalinen esitys)
- <http://visualisointi.kirjastot.fi/tilastot/>

Tiedolla johtaminen –tilastot johtamisen työvälineenä 2.

- Palveluympäristön raportointipalvelu
- Anonymisoidun lainausdatan avulla tietoa palveluiden alueellisesta vaikuttavuudesta
- Axiell tekee raportointipohjat Auroraan ja Origoon
- Data useammasta kirjastojärjestelmästä
→ 1. versio tuotantokäyttöön

Jyväskylän kelluva kokoelma

- Maalaiskunnassa kellutettu jo 90-l., kaupungissa yhteinen varausjono, omat kokoelmat
- Kuntaliitos → osittainen kellutus 2009
- Yhteiskokoelman osastot Ao, musa, nuoret, lapset (käytössä vain AV-aineistossa)
- 22% määrärahoista (sis. E-aineistot)

Jyväskylän kellutus 2.

- Yhteiskokoelman valinta keskitetty, jaetaan lähtöpisteisiin
- Yhteiskokoelmaan hankitaan suoraan:
 - AV-aineisto: elokuvat (DVD:t, blu-rayt), kielikurssit, pelit, cd-romit, aikuisten äänikirjat
 - Aikuisten kirjallisuus: varausjonojen purkukirjat, vieraskielinen kaunokirjallisuus
- Säännölliset kellutusajot: ensin toimipisteiden omiin kokoelmiin, 2-3 vuoden päästä yhteiskokoelmaan

Jyväskylän kellutus 3.

- **Positiiviset kokemukset;**
- Toimii, näppärä, vähentää paluukuljetuksia
- Säästää hankintamäärärahoja (henkilökunta saa manipuloida sääntöjen mukaan)
- Pienempiin yksiköihin laajempi aineisto
- Asiakas näkee vain havainto-osaston

Jyväskylän kellutus 4.

- **Negatiiviset kokemukset;**
- Poisto-ongelmat → Aineiston kerääntyminen, turhaa hyllytystä, ei ohjelmaa, joka kääntäisi kirjan pois. (mm. Helsinki tutkii ohjelmaa, joka laskee hyllyt sentteinä ja tarkistaa, mahtuuko kirja, Axiell myös kiinnostunut kehittämään)
- Tilastointi

Kirjastot ja verkkopalvelujen opastus (Tuula Haavisto)

- Google syönyt perinteisen tietopalvelun. Tämän päivän tietopalvelua sähköisen asioinnin, e-lukemisen, mediataitojen opastus → **Tietosuojaproblematiikka**
- Tietosuojaherkkiä opastusalueita ovat pankkipalvelut , Kanta – terveystietopalvelut, veroasiat, työvoimaviranomaispalvelut, sote, Kela

Kirjastot ja verkkopalvelujen opastus2.

- H: gissä soten aloitteesta yhteistyötä sote-palvelujen ja kirjaston kesken sähköisen asioinnin opastamiseksi
- Sote tarjoaa kirjastolaisille koulutusta
- Perussääntö; älä paina asiakkaan puolesta nappia!

”...Kirjaston tehtävänä on opastaa asiakasta tietokoneen ja internetin käytössä. Henkilökunta voi auttaa asiakasta avaamaan verkkopankkiyhteyden. Toisin sanoen kertoa, miten se tehdään.

Kirjaston henkilökunnan ei pidä asioida verkkopankissa tai verkossa asiakkaan puolesta. Kirjaston henkilökunta ei mielestäni saa edes nähdä asiakkaan tilejä ym. verkkopankissa. Tässä menee mielestäni selkeä raja. ”

Kirjaston henkilökunta auttaa:

- Tiedonhaussa
- Kirjaston asiakastietokoneilla (ASKO) asioiden käsittelyssä ja sisältöjen käytössä
- Tulostamisessa, kopioimisessa ja skannaamisessa
- E-kirjastoon tutustumisessa
- *Kirjaston henkilökunta ei tee asiakkaan puolesta hakemuksia, ostoja, tilisiirtoja tai muita transaktioita.*

Kirjasto ei ota vastuuta:

- Henkilökohtaisten lomakkeiden täytöstä, rahaliikenteestä tai käyttäjätilien salasanoista
- Asiakkaan laitteiden teknisistä vioista
- Verkko- ja tietoliikennevioleta aiheutuvista haitoista ja ongelmista

Sähköinen asiointi on kansalaistaito.

Tietosuojan ja sen rakentamisen

ymmärtäminen on osa kansalaistaitoa.

Inaria tarinoin –suullisen perimätiedon kerääminen

- Rahoitus Eu:sta, kesto 2 vuotta.
- Tavoitteena äänitearkisto, johon on kerätty suullista kertomaperinnettä Lapista, Inarin historiasta ja elämästä.
- Julkistettaneen kesällä
- Synnyttänyt todellisen kansanliikkeen, materiaalia on todella runsaasti.

Inaria tarinoin 2.

- Paikallisuus on erittäin vahva kirjaston liikuttaja → Kirjaston kannattaa panostaa paikallisuuteen ja paikallisen aineiston keräämiseen.
- Digi.kirjastot.fi –alustalle on mahdollista ja suotavaa kerätä paikallisaineistoja. Lisätietoja Turusta Aija Laineelta.

Suomen itsenäisyys 2017

- Ylellä ja Kirjastokaistalla kirja-aiheista ohjelmaa tekeillä → listat etukäteen kirjastoihin → näyttelyt, paikalliset kytkyt, e-kirjoiksi?
- Onko mahdollista digitoida paikallista aineistoa 2017? Kirjastojen lahja kansakunnalle?
- Ylen Elävä arkisto linkitettävissä

Seniorisurf 6.10.

- Seniorit surffaa – digiluotsi auttaa – hanke
- Yhteistyötahoja pankit, opistot, media, eläkeläisjärjestöt
- http://www.vtkl.fi/fin/kampanjat/seniorsurf/opastusmateriaaleja_surffailijoille/

Turvallisuusviuhka (Hki)

- Viuhkassa asiakaspalvelun riskitilanteita sekä ratkaisuja/toimintamalleja tilanteisiin.
- Mm. neuvoja aggressiivisen asiakkaan kohtaamiseen.
- Keskuskirjasto painattaa viuhkan valtakunnalliseen käyttöön.

